

Benamio Dalia

Mittenwaldo liet. kolonijos sienin. laikraštis

Nr. 1

Mittenwaldas, 1945. X. 9.

I metai

M i e l i S k a i t y t o j a i !

Tai nėra naujas mūsų kolonijos laikraštis, bet anksčiau ėjusio "Lagerio Veido" tęsinys. Tikslai kadangi šiek tiek padidėjo redakcijos sąstatas ir laikraštuko leidimą perėmė Kolonijos Kultūriniam reikalams sudarytoji Komisija, tai atsirado ir įvairių minčių, ryšių su kuo yra pakeistas ir mūsų sienlaikraščio vardas.

Sieninis laikraštis "Benamio Dalia" išeis tada, kai bus jam pakankamai medžiagos, nes kol kas bendradarbių negausu, o ir visokios kliūtys... Kad laikraštukas būtų įdomesnis, kviečiame prie jo leidimo visus prisidėti.

P r i e t v a r k o s !

Paskutiniu metu beveik kasdien tenka girdėti apie įvairius dingimus ir pavogimus. Tai niekada nebuvo laikoma garbe, tai nėra garbingas dalykas ir to niekada nebus. Tegu nemano tie, kurie tokiais darbais užsiima, kad dabar, nesant griežtos policijos arba ir jokios /jei taip galvojama/, jų darbai neišaiškės ir kad jie gali elgtis taip, kaip jiems patinka. Patarlė sako, kad vogdamas netoli tenueisi, kad prieisi liepto galą. Tada, žinoma, bus ne tik negarbė, bet ir nemalonumų. Nenorėtume, kad tai būtų mūsų tautiečiai, o jei taip jau ir atsitiktų, tai jie būtų neverti lietuvių vardo, nes tokiais darbais jie teršia lietuvių ir savo tėvynės Lietuvos vardą. Šiose sąlygose tai yra ypatingai svarbu. Kiekvienas susipratęs pilietis turi su tais niekadėjais kovoti visomis išgalėmis ir žinodamas jų neslėpti.

Iš antros pusės—chuliganizmas. Gyvenamų patalpų virtuvėj laikas nuo laiko yra išvalgomos iš keptuvės svetimos bulvės, kugelis ar pš. Galimas dalykas, kad alkanas arba neturintis laiko pasigaminti pilietis ir gali susigundyti paruoštu skaniu patiekalu, bet pavyzdžiui, kaip reikia pateisinti tokį dalyką, kada koks nors "tipelis", būdamas sotus ir negalėdamas suvalgyti rasto patiekalo, valgių tyčiomis išpila ant grindų, o indą nusviedžia kampan. Tai nėra jokių būdu pateisinama ir tai yra tik huliganizmas. Beto, įvairios muštynės su peiliais ir kitokiais "ginklais", kaip

laukinių indėnų tarpe, pas mus, pretenduojančius į kultūringų piliečių skaičių, neturėtų nuolat kartotis.

Tai viesai iškelti nėra malonu ir mums nesuteikia gerų rekomendacijų, bet tai tegu būna pirmas ir paskutinis išėjimas visiems tiems vagiliams ir chuliganams. Daugiau apie tai nebus kalbama ir rašoma, bet bus imamas realių priemonių. Jei tai pasirodys esanti organizuota vagių ir chuliganų gauja, tai prieš ją bus organizuotai ir kovojama.

(P)

S u d i e v .

Išaušo gražus, saulėtas besibaigiančios vasaros rytas. Pradėjusi dengtis žalsvomis samanomis bakužėlė dar ilsėjosi klevų ir beržų pavėsyje, kai iš to kiemo išriedėjo vežimas, smagiai bėrio traukiamas. Atrodė, kad kur tai labai skubama, bijomasi pavėluoti.

-Nia, bėruk, pabėgėk! Turbūt nė nenujauti, kad sūnų į mokslus leisti vežu. Oho, tai ne juokai... Į tokį miestą! Na, greičiau, greičiau. o tai ir į garlaivių nespėsime - vis ragino juodais ūsais vidutinio amžiaus ūkininkas savo arkli.

Vos dvišakas berniokas, isikabinęs į mamos ranką, nelinksmi žiūri į tolį ir nuolat atsigrįžta į tą pusę, kur liko jo gimtinis lizdelis, jo gražioji vaikystė.

-Mama, mamytežiurėk, dar matyti mūsų beržas, kuris prie kampo klėties auga. Ne be reikalo žmonės sakydavo, kad Pabalių beržas - didžiausia kaimo pažiba. Mamyte, man taip nesmagu ir taip nenoriu važiuoti į tą Kauną.

-Ah, ka, tu čia, sūnau... Baigsi mokslą, būsi ne paprastas kaimo artojas, o tada galėsi ir mums-seniems daugiau padėti. Žinau, kiekvienam sunku skirtis su namais, bet ten neprapulsi, nes ne į svetimų rankas atiduodu. Tetulė-gera!

-Mamyte, kad taip ir tu kartu...

Na, gražiausia, gi, ne kūdikis esi, kad be mamos neapsieitum.

-Mamyte, aš suprantu, kad dabar kitaip negalima, bet taip sunku skirtis...

Galy gale pūkšdamas "Liūtas" priartėjo prie Kauno prieplaukos. Štai, jau ir mieste... Mūriniai namai, akmeninės gatvės, nematyta ir neįprasta aplinka, miesto triukšmas mažąjį Stasiuką visiškai išblaškė ir jis nė nespėjo visko pamatyti ir viską suprasti. Buvo beužsimirštąs, bet greitai priartėjo ir atsisveikinimo su mama valanda. Kaž koks kartumas, neišaiškinamas sunkumas užgulė mažam išei-viui krūtine. Miesto triukšmas prapuolė... Saulė švietė skaisčiai, bet akyse-tamsu. Eina tvirtai, bet atrodo, kad žemė siūbuoja.

-Sudiev, mamyte, sudiev! Bet ne-iki pasimatymo, nes tu, gi, žadėjai tuoj vėl mane aplankyti.

-Sudiev, sūnau, būk geras, paklusnus, gerai mokykis.

-Sudiev, mamyt, sudiev - vis kartojo Stasiuko lūpos, nors garlaivis buvo jau vos išžiūrimas.

Metai slinko po metu. Gimnazija baigta. Prasidėjo naujas gyvenimo etapas. Visi vargai ir rūpesčiai liko gana tolimoj praeityj. Miesto triukšmas ir akmeninės gatvės pasidarė lyg ir savos. Bet staiga, kaip perkūnas iš giedro dangaus, atėjo žinia:

-Stasy, parvažiuok namo, mama silpna!

Kelionė, nors ir neilgiausiai truko, bet atrodė, kad tesėsi metus. Širdis lyg blogą nujausdama neramiai tukseno ir daužėsi, kaip paukštis ankštame narve, trūko oro... Štai netoli ir namai. Jau ir tas kelelis, kuriuo prieš 11 metų mama išlydėjo, jau ir bakūžėlė... Bet... O, Dieve, ar tai tikrai, ar aš tikrai matau pro langus degančias žvakes ir pašarvotą lavoną... Ne, tai mirażas, tai susijaudinimas ir įtemtų nervų išdava! Tai negali būti!!!

Bet, deja, tai buvo skaudi tikrovė. Mamytė ramiai gulėjo žvakių šviesoje ir netarė nė vieno žodžio. Rodosi, norėjau šaukti taip, kad mama išgirstų, bet joks garsas neišsiveržė iš lūpų. Atrodė, mama man taip pat kažką kalbėjo, bet ir jos negirdėjau. Atsimenu, kad lyg sapne kažkas paminėjo: Stasy, pavėlavai. Mama mirė šiandien pirmą valandą po pietų.

Prieš akis - juoda duobė ir sušalę žemės gabalai. Kunigas atlikinėja bažnytinės apeigas, žmonės gieda. Atneša mamytę jos amžinan poilsin. Vėl tas pats sunkumas ir kartumas spaudžia širdį, bet daug, daug stipriau, kaip pirmą kartą atsisveikinant. Karštą leidžia duobėn...

-Sudiev, mamyt, daugiau nebematysiu aš tavęs, daugiau nesikalbėsime...

Neverk, Stasy, nes gal ir geriau, kad Dievulis taip lėmė. Einam namo, nes, žiūrėk, jau nieko nėra kapuose, o beto, peršalsi, susirgsi. Nieko jau nepakeisi - pažįstamas draugo balsas po truputį gražino tikrovėn. Dar kartą "sudiev" ir nenorom tenka nusileisti stipriasiui prieteliui ir palikti mamą kapuose - gelsvam smelyj, po klevais...

Dundėjimas rytuose nesiliovė nė valandos. Žinios, kad bolševikai smarkiai artėja, neramino visus. Pagaliau pasidarė neįmanoma ilgiau pasilikti namuose ir reikėjo trauktis.

Išaušo vėl gražus, saulėtas besibaigiančios vasaros rytas, kaip ir tada prieš daugelį metų išvykstant pirmą kartą iš namų. Atrodė, kad ir pati gamta protestavo tam šiurpui, kuris greitai turėjo įvykti. Atrodė, kad ir saulė norėjo kovoti prieš tas "patamsias", kurios rengėsi užkloti visą kraštą. Bet ne visuomet šviečia saulė - ji kartais turi nusileisti, kad po audros galėtų dar skaisčiau aušvisti... Tą saulėtą rytą pro kapus iškeliauvau nežinomon šalin.

-Sudiev, mamyt, gal grįžęs neberasiu tavo kapo, o gal nerasiu nė žymės, kur tu ilsėjais. Bet neužpyk, mamyt, kad tave palieku, kad aš išbėgu iš savų namų. Aš grįšiu ir vėl tada kalbėsime po šiais klevais. Kad ir be žodžių, bet suprantama mudviem kalba. Sudiev, mamyt, aš greitai grįšiu!...

(P)

S p o r t a s

Šio mėnesio 16 d. Augsburgėje numatoma suruošti lietuvių sporto olimpiadą, o šio mėn. 21 d. - Pabaltijo tautų olimpiadoje bus krepšinio, lengvosios atletikos ir kt. varžybos.

Gautomis tikromis žiniomis už Augsburgės krepšinio komanda žaidęs prieš mus p. Parancevičius iki šiol žaidė Hanau komandoje. Tokiu būdu mūsų krepšininkai, kaip sau norit, nėra silpni, nes "rinktinei" pralošė menkai.

Šalia sporto klūbo "Viltis" isisteigė ir antras sporto klūbas "Pikų Tūzas", apimantis kortų, lošimų sekcijas. Valdžios sudėties tiksliai išsiaiškinti mūsų korespondentui nepavyko, nes to klūbo nariai su nekortuojančiais nesileidžia į gilią kalbą /mūsų korespondentas, kaip tyčia, kortose yra profanas/.

Šachmatai.

Kiek žinote, stovykloje vyksta šachmatų turnyras, kuriame dalyvauja 21 asmuo. Jų tarpe - vienas amerikietis kariškis Osterman. Pastarasis yra vienas iš stipriausių žaidikų. Kiekvienas dalyvis lošia su kiekvienu po 2 partijas. Kol kas apie kieno nors pirmąją dar negalima pasakyti, nes sulošta nedaug. Iki šiol ilgiausiai lošta partija buvo tarp p. Jašinsko ir p. Milles, kuri užtruko apie 3 valandas. Ją išlošė p. Jašinskas. Trumpiausiai loštą partiją nustatyti nepavyko, nes "vikriai kapituliuojančių" pašitaiko dažnai.

Ž i n i o s

Vietinės.

Cigarečių ir duonos kaina krinta, nes nutrūko prekybos santykiai su "Italija".

Dėl "benzino" stokos ir pristatymo sunkumų gyvenimas visiškai apmirė /neįdomus!/.

Mittenwaldo Pabaltijo tautų kolonijai gresia "badas", nes dabartiniu metu sandėlyje yra likę tik /!/ duona, kiaušienos konservai, truputis miltų ir dar šis tas. Blogiausia yra tai, kad nežinoma iš kur gaudavo maistą anksčiau buvęs komandantas. Bet, sako, kad šitas dalinys visiškai neturi mašinų... Žodžiu, striuka ir atrodo, kad geriausia iš čia laiku "išsinešdinti". Patartina į Eichstätą, nes maitinimas užtikrintas.

Šio mėn. 8 dienos vakare buvo gautas laiškas iš Amerikos /U.S.A./ su 20.000 dolerių pinigų siunta. Iššifravus pasirodė, kad tai yra papirkimo pinigai, kuriais buvo papirkta kaltinamasis Rickus antrose rungtynėse su amerikiečiais. Sporto klūbas "Viltis" nutarė pinigus išdalinti savo nariams. /Norintieji gauti tų pinigų, skubiai rašykite klūban/.

Užsienio.

Mittenwaldo vaistinėse yra nemažai visokiausių vitaminų. Patartina jų nusipirkti.

Apylinkėse ir Mittenwalde galima gauti daržovių, kurios pakeičia vitaminus. Patartina žiemai daržovėmis apsirūpinti.

S k e l b i m a i

Ponia Š. parduoda kreivus batus, kurie atitiesina kreivas kojas. Dėl kainos susitarti vietoje.

Ponas G. sužinojęs, kad atiminėja "pirktus" dviračius, parduoda ji už 1 konservų dėžutę.

Karolis S. parduoda 15 akmenų laikrodį su nulaužta rodykle. Kaina visiems prieinama.

Dingo viršutiniai baltiniai. Vagis jau pastebėtas. Jei jam nepatogu gražinti pačiam savininkui, tai juos teprisiunčia laikraščio redakcijai /T/.

Paieškomas chalatas, prijuostė /"žiurstas"/ ir staltiesė, dingę nuo aukšto. Žinančiuosius ką nors apie šiuos "žuvusiuosius" prašau turėti pilietinės drąsos ir pranešti redakcijai /Y/.

K o l o n i j o s s i u v y k l a pritrūko darbo. Naujus darbus pristatyti šio mėn. 10 d. 10-12 val.

Stovykloje steigama kolektyvo policija. Norintieji registruojasi pas poną Š.

46 kambaryje atsidarė "s e p r o g d i n t o j u" kursai. Pamos nuo 10 iki 24 val., o po to iki 3 val. praktika. Mažoniai kviečiamie visus atsilankyti.

Gyvenamų namų virtuvėje dingsta maisto patiekalai. Jei "smaližiai" nešiliaus šeiminkavę, bus griebtasi skaudžių priemonių, kaip pavyzdžiui, paliekant maistą su "geroku" kiekiu ricinos ar pns (x).

Leidžia Lietuvių Kultūriniam Reikalams Komisija.
Redaguoja Redaktorių Sąjunga.

Frankston